

Kara Köprü

Diyarbakır-Mardin yolu üzerinde Kırmasirt Köyü'nde yer almaktadır. Köprü üzerinde kayıtlara geçen herhangi bir kitabe bulunmamaktadır. Yapım tekniğinden anlaşıldığı üzere XII-XIII. Yüzyılın başına tarihlendirilmektedir. Yaklaşık aynı seviyedeki iki kıyıyı birbirine bağlayan beş gözlü köprü, tamamen kesme taştan inşa edilmiştir.

Halilviran Köprüsü

Adını yakınındaki köyden alan köprü Diyarbakır'ın 20 km kadar kuzeyinde Devegeçidi Suyu üzerinde yer alan üç köprüden biridir. Ana malzemesi bazalt taş olan köprünün üzerindeki kitabeden anlaşıldığı üzere 1219-1220 yıllarında Artuklular döneminde yapılmıştır. Birbirine yakın ölçülerde sivri kemerlerden meydana gelen yedi gözlü köprünün üstü düzdür.

Devegeçidi Köprüsü

Diyarbakır-Ergani yolunda deve geçidi suyu üzerinde bulunan köprünün üzerindeki kitabeden anlaşıldığı üzere 1218 yılında Artuklu hükümdarı Melik Salih Mahmut döneminde Mimar Cafer İbn Mahmud tarafından yaptırılmıştır. Ana malzemesi tamamen bazalt taş olan köprü eşit büyüklükte olamayan yedi gözden oluşmaktadır. Köprüde sivri kemer içerisine yazılan kitabe dışında süsleme niteliği taşıyan herhangi bir unsura rastlanmamıştır. Köprünün çevresi piknik alanı olarak düzenlendiğinden köprü ulaşımına açık bir şekilde kullanılmaktadır.

Çüngüş Köprüsü

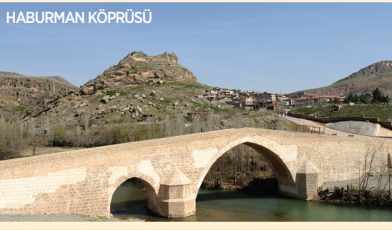
Diyarbakır'ın Çüngüş ilçesinde Çüngüş Çayı üzerinde bulunan köprünün üzerinde dönemini ve yaptırınını belirten bir yazıt bulunmamaktadır. Plan ve mimari açıdan XVII. Yüzyıl'da yaptırıldığı tahmin edilmektedir. Tek gözlü ve sivri kemerli olan köprünün ana yapım malzemesi yöreden elde edilen sarı kalker taşıdır. Köprünün ayakları doğal kayalara oturtulmuştur.

ON GÖZLÜ KÖPRÜ

DEVEGEÇİDİ KÖPRÜSÜ

HABURMAN KÖPRÜSÜ

Kemhük Köprüsü

Diyarbakır Silvan ilçesine 25 km. uzaklıktaki bu köprü XIII. yüzyılda yapılmış bir Selçuklu eseridir. Günümüze çok harap bir durumda gelebilmiştir.

MALABADI KÖPRÜSÜ

T.C.
DİYARBAKIR VALİLİĞİ

Kültür ve Turizm Proje Birimi

Tel : 0412. 223 01 45 Fax: 0412. 223 01 44

E-posta : diyarbakirturizmproje@gmail.com

Web : www.diyarbakir.gov.tr - www.diyarbakirkulturturizm.org

T.C.
DİYARBAKIR VALİLİĞİ

Dicle'nin Tacı
Diyarbakir Köprüleri

ON GÖZLÜ KÖPRÜ

Antik çağlardan günümüze kadar birçok uygarlığa ev sahipliği yapan Diyarbakır, önemli ticaret yollarının kavşak noktasında yer almıştır. Kent her dönemde bölgenin yönetim, ticaret, sanat ve bilim merkezi olmuştur. Anadolu'da coğrafi durum göz önüne alındığında irili ufaklı çok sayıda nehrin varlığı dikkati çekmektedir. Stratejik, ekonomik ve sosyal bakımdan bu nehirlerin kolaylıkla geçilmesinin sağlanması gerekmiş ve bu ihtiyaç karşısında, Anadolu'da gerçekleştirilen imar faaliyetlerinde köprü yapımına büyük önem verilmiştir. Anadolu'nun en eski köprüleri, Diyarbakır çevresinde karşımıza çıkmaktadır. Diyarbakır köprülerinde işlevsellik ön planda yer almaktadır. Bu nedenle oldukça sade yapılmış olup, diğer bölgelerde bulunan köprülerdeki gibi bitkisel, geometrik ve figür süsleme ağırlıkta değildir.

Kara Köprü (Karasu Köprüsü)

Köprü Diyarbakır-Ergani karayolunda deve geçidi suyu üzerinde yer almaktadır. Köprü üzerinde yapım yılını ve yaptıranını veren bir yazıt bulunmamaktadır. Kemer üzerindeki kitabesi, kemer biçimleri ve köprüde bulunan haç motifi yapıyı Roma Dönemine tarihlendirmektedir. Bazalt taşın hâkim olduğu köprü altı gözden oluşmaktadır.

Sancak Köprüsü

Diyarbakır-Ergani karayolunda Kara Köprüden itibaren devam eden antik yolun ilerisinde yer alan köprü Roma Dönemine tarihlendirilmektedir. Yaklaşık 1.70 genişliğinde iki gözden oluşmaktadır. Bazalt taşın hâkim olduğu oldukça küçük bir köprüdür.

On Gözlü Köprü (Dicle Köprüsü)

Dicle Köprüsü veya Silvan Köprüsü olarak da bilinen köprü, üzerindeki kitabeden anlaşıldığı üzere 1065-1067 yıllarında Mervanoğulları zamanında Nizamüddin Nasr döneminde yapılmıştır. On gözlü olan köprü tamamen bazalt kesme taşından ve moloz taştan inşa edilmiştir. Yapının kitabesi, köprü'nün güney yüzünde ve ilk üç göz arasındadır. Beyaz taş üzerine çiçekli küfi ile satırlar arasına süslemeler işlenerek yazılmıştır. Köprü'nün kitabesinin sonunda aynı hizada bazalt taş üzerine işlenmiş bir arslan kabartması mevcuttur.

Malabadi Köprüsü

Diyarbakır-Batman arasında Batman Çayı üzerinde yer alan köprü, üzerindeki kitabeden anlaşıldığı üzere 1147-1148 tarihinde Artukoğullarından Timurtaş tarafından yaptırıldığı bilinmektedir. Plan itibarıyla farklı uzunluklarda, kırık hatlar halinde, doğu-batı doğrultusunda uzanmaktadır. Ana yapı malzemesi sarı kalker taştır. Köprü kemerinin her iki yanında kışın soğuktan ve yazın sıcağından korunmak ve köprü'nün güvenliğini sağlamak için iki oda bulunmaktadır. Köprü sadece geçiş amaçlı değil konaklama amaçlı eşi benzeri olmayan, abidevi bir yapıdır. 1940 yılında Diyarbakır'a gelen Albert Gabriel gördüğü köprü karşısında hayranlıkla "Modern hesabın olmadığı devirde bu açıklıkta o zaman için böyle bir hesap hayranlık ve takdiri muciptir. Ayasofya'nın kubbesi bu köprü'nün altına rahatlıkla girer" demiştir. Malabadi Köprüsü içindeki odacıklar, helâ ve çeşitli kabartma figürleriyle diğer Diyarbakır Köprülerinden ayrılmaktadır.

Haburman Köprüsü

Çermik ilçesi, Haburman köyü civarında olan köprü Sinek Çayı üzerine kurulmuştur. Üzerindeki kitabesinden anlaşıldığı üzere 1179 yılında Artuklular Döneminde yaptırılmıştır. Ana malzeme olarak kalker taşın hâkim olduğu yapı üç gözlüdür. Üzerinde 1927 yılında onarılmış olduğuna dair bir kitabe bulunmaktadır.

HABURMAN KÖPRÜSÜ

Ambar Çayı Köprüsü

Diyarbakır-Silvan yolu üzerinde olan köprü bugün tamamen yıkılmış vaziyettedir. Yıkılmadan önce üzerindeki kitabesinden anlaşıldığı üzere Artukoğullarından Ebul Feth Evdud Bin Mahmut tarafından 1223-1232 yılları arasında onarıldığı bilinmektedir.

KARASU KÖPRÜSÜ

KARA KÖPRÜ

MALABADI KÖPRÜSÜ